

2nd PUC Model Question Paper -2023-24.

Subject Code :09.

Subject: || संस्कृतम् || SANSKRIT.

[TIME:03 Hours 15 Minutes.]

[Total No of Questions:46.]

[Max.Marks:80.]

ಸೂಚನೆಗಳು :

೧) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A,B,C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

೨) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೩) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions:

1) This Question paper consists of four parts as A, B, C and D.

2) All parts are compulsory.

3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

Part-A.

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानामुत्तराणिकोष्ठकात् उद्‌धृत्य लिखत ।

10 x 01 =10

1. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति?

[जपान्भूतले, अमेरिकाभूतले, भारतभूतले, आस्ट्रेलियाभूतले]

2. विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः?

[भिक्षुकवेषेण, योगिवेषेण, व्यापारिवेषेण, विदूषकवेषेण]

3. राजपुत्रः मञ्जूषायाः अन्तःकनिक्षिपति ?

[घोरं वानरं, घोरं सर्पं, घोरं मार्जालं, घोरं व्याघ्रं]

4. शारद्वतः कः?

[व्यासशिष्यः, वसिष्ठशिष्यः, कण्वशिष्यः, वाल्मीकिशिष्यः]

5. राणाप्रतापस्य पिताकः ?

[प्रथमउदयसिंहः, द्वितीयउदयसिंहः, तृतीयउदयसिंहः, चतुर्थउदयसिंहः]

6. महाश्वेतायाः पिताकः?

[चन्द्रापीडः, पुण्डरीकः, कंसः, हंसः]

7. सुन्दरः किमर्थं नगरम् आगच्छति ?

[उद्योगार्थं, अटनार्थं, भिक्षार्थं, व्यापारार्थं]

8. 'विधिविलसितम्' इति पाठे वज्राख्यक्रिमिप्रसङ्गः _____ सूचयति।

[कर्णस्य दुर्गुणम्, कर्णस्य सहनगुणम्, कर्णस्य मननगुणम्, कर्णस्य श्रवणगुणम्]

9. 'धनहीनो न हीनश्च' इति वाक्यस्य भावः _____ ।

[धनहीनः दरिद्रः, धनहीनः दरिद्रः न, धनहीनः अतिदरिद्रः, धनहीनः हीनः]

10. 'सः यत्र कुत्रापि भवतु, कालेज् आनेतव्य एव' इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य _____ सूचयति।

[कोपम्, असूयाम्, शिष्यवात्सल्यम्, जुगुप्साम्]

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

11. द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति।
12. _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।
13. सर्वः सगन्धेषु _____।
14. वैरिणां _____ समुद्रोपमम् आसीत्।
15. ममापराधः _____ क्षन्तव्यः।

सैन्यम्, विश्वसिति, नराः, कृपया, पुत्रम्, आत्मजा

III. संयोजयत । 16.

05 x 01 =05

क	ख
परिव्राड्	वायुः ।
गन्धवहः	बह्वपत्यः ।
हंसः	कामवशगः ।
गोविन्दः	गौरी ।
पुष्पितः	प्रतापस्य माता
	वृक्षः

Part - B.

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

17. भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।
18. विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?
19. कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिग्रम् इति महाश्वेतावदति ?
20. वज्राख्यः कीटः किं करोति ?
21. नरविग्रहाः देवाः के ?
22. बाल्येशास्त्रिणां संस्कृताध्ययनम्।

V. पाठनाम उल्लिख्यकः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

23. मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया।
24. सुखानिते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु।
25. कुत्रापि गत्वा धनं सङ्ग्रहिष्यामि।
26. 'भगवन् ! किमभिधानः' ?
27. दृढीक्रियतां चेतः ।
28. परीक्षार्थं मुदतोऽपि समयवकाशः विद्यते।

VI. पाठनामउल्लिख्यश्लोकानाम् अनुवादंकन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषयावालिखत। (द्वयोरेव)

02 x

03 =06

29. भारतस्यास्यवर्षस्यनवभेदान्निबोधत।
समुद्रान्तरिताज्ञेयास्तेत्वगम्याःपरस्परम्॥
30. मञ्जूषांतांचगङ्गायांतथैवोर्ध्वस्थदीपिकाम्।
कृत्वातत्याजनिक्षिप्यघोरंवानरमन्तरे॥
31. अतःपरीक्ष्यकर्तव्यंविशेषात्सङ्गतरंहः।
अज्ञातहृदयेष्वेवंवैरीभवतिसौहृदम्॥
32. मनसाचिन्तितंकार्यंवाचानैवप्रकाशयेत्।
मन्त्रवत्रक्षयेत्गूढंकार्येचापिनियोजयेत्॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषयाकन्नडभाषयाआङ्ग्लभाषयावाउत्तरंलिखत। (चतुर्णामेव)

04 x 05

=20

33. पुराणभारतम् इति इति पाठानुसारं पुराणेषु वर्णितस्य भारतस्य वैशिष्ट्यं विवृणुत।
34. परेषामपि रक्ष जीवितम् इति पाठानुसारं विक्रमादित्यस्यपरोपकारगुणं वर्णयत।
35. 'निर्विमर्शा हि भीरवः' इति शीर्षिकां समर्थयत ।
36. अभिज्ञानशाकुन्तलम् इति नाटकस्य आधारेण दुष्यन्तपात्रमधिकृत्य स्वीयम् अभिप्रायं विशदयत।
37. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति साधयत।
38. पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।
39. शान्तिदर्शनात् तरुणस्य मनसि काः दुर्भावनाः उत्पन्नाः? अन्ते कथं निर्मूलिताः इति वर्णयत।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

03 x 03 =09

40. सन्धिविभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)
वनानिलेन। एकैकम्। प्रागेव। धौतः + चादेवाः + ते।
41. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)
वस्त्रापणः। कन्यारत्नम्। तपोधनः। गुरोः उपदेशः। अहनि अहनि।
42. पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)
कृत्वा। प्रतिसंहर्तुम्। सम्पाद्य। पतन्। चिन्तितम्।
43. प्रयोगं परिवर्तयत।
अ. विक्रमादित्यः कालं नयति।
अथवा
आ. नरैः कर्माणि क्रियन्ते।

44. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्येतपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ. विद्यारत्नेन योहीनः सहीनः सर्ववस्तुषु।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।**5x1=5.****45.**

ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು.

ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು.

ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।**4x1=4.****46. सम्यक् विचार्यैव सर्वं करणीयम् इति एषा कथा सम्यक्**

बोधयति। पुरा अयोध्यायां सगरो नाम राजा आसीत्। एकदा सः पवित्रम् अश्वमेधयागं कर्तुम् ऐच्छत्। तदर्थं सः

यज्ञाश्वम् अमुञ्चत्। इमं विषयं ज्ञात्वा इन्द्रः यज्ञाश्वम् अपहृतवान्। तं पातालं नीत्वा तत्र तपः कुर्वतः कपिलमुनेः

समीपे स्थापितवान्। यज्ञाश्वम् अन्विष्यन्तः सगरपुत्राः भूमिं खनन्तः पातालम् अगच्छन्। तत्र यज्ञाश्वं दृष्ट्वा,

कपिल एव चोर इति मत्वा, ते तं महामुनिम् अवाच्यशब्दैः अनिन्दन्। तदा कुपितो मुनिः नेत्रे उन्मील्य तान् सर्वान्

भस्मीकृतवान्। अतः ज्येष्ठाः वदन्ति 'अविचार्य किमपि कर्म न करणीयम्' इति।

प्रश्नाः -

- i. राजा सगरः किं कर्तुम् ऐच्छत् ?
- ii. सगरस्य यज्ञाश्वकः अपहृतवान् ?
- iii. कुपितो मुनिः किम् अकरोत् ?
- iv. अतः ज्येष्ठाः किं वदन्ति ?
